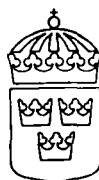

Regeringens proposition

1989/90: 122

om inlösen av villkorsslån till Broströms
Rederi AB

Prop.
1989/90: 122

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i
bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 22 mars 1990.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Georg Andersson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att godkänna ett avtal mellan staten och Broströms Rederi AB om ändrade villkor för återbetalning av ett villkorsslån som staten beviljat rederiet. Överenskomsten innebär en förtida inlösen av villkorsslånet med ett belopp av totalt 145 milj. kr.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 22 mars 1990

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Engström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Hellström, Johansson, Lindqvist, G. Andersson, Lönnqvist, Thalén, Freivalds, Löw, Persson, Molin, Sahlin, Larsson, Åsbrink

Föredragande: statsrådet G. Andersson

Proposition om inlösen av villkorslån till Broströms Rederi AB

Inledning

Nedgången i sjöfartskonjunkturen under 1970-talet medförde stora påfrestningar för de svenska rederiernas finansiella ställning. För två rederier (Saléninvest AB och Broströms Rederi AB) blev den finansiella krisen akut under år 1978. Rederierna var vid sidan av masslasttransporter bl. a. engagerade i kyltransport resp. linjesjöfart vilka bedömdes vara utvecklingsbara i framtiden.

Önskan att slå vakt om dessa delar av sjöfarten föranledde riksdagen att hösten 1978 fatta beslut om ekonomiskt stöd till de båda rederierna (prop. 1978/79: 35, TU 1978/79: 9, rskr. 1979/80: 101).

Stödet till Saléns omfattade ett villkorslån på högst 200 milj. kr. Stödet till Broströms omfattade ett bidrag i form av ett engångsbelopp på 80 milj. kr. samt ett villkorslån på 250 milj. kr. På grund av en snabb marknadsuppgång behövde Saléns sedermera inte utnyttja sitt villkorslån. Broströms utnyttjade emellertid det statliga stödet för att förbättra sin finansiella ställning. Formerna för detta statliga stöd till Broströms reglerades i ett avtal som löpte ut vid utgången av år 1983.

Våren 1982 informerades staten om att Broströms övervägde ett omfattande investeringsprogram för sin Nordatlanttrafik och att dessa investeringar var beroende av att utformningen av avtalet och villkorslånet ändrades. En särskild förhandlingsman tillsattes därför av regeringen för att se över avtalet mellan staten och Broströms.

Efter överläggningar presenterades hösten 1982 ett förslag till nytt avtal som riksdagen bemyndigade regeringen att godkänna (prop. 1982/83: 32, TU 3, rskr. 37). Avtalet innebar i korthet att villkorslånet från år 1978 på 250 milj. kr. skulle sättas ned med 100 milj. kr. och vara ränte- och amorteringsfritt till utgången av år 1989 för att därefter återbetalas som ett 25-årigt annuitetslån efter en på marknadsmässiga grunder fastställd ränta.

Efter ytterligare överläggningar konstaterades emellertid att delar av den i 1982 års avtal förutsatta nedskrivningen av villkorslånet var opåkallad

med hänsyn till ändrade planer för fartygsbeställningar. Hösten 1983 lades därför fram ett förslag till förändrat avtal mellan staten och Broströms, varigenom villkorslånet från år 1978 skrevs ned med 37 milj. kr. till 213 milj. kr. med i övrigt samma villkor som i 1982 års avtal. Riksdagen bemyndigade (prop. 1983/84: 15, TU 4, rskr. 38) regeringen att godkänna detta avtal, vilket skedde den 15 december 1983.

Det nu gällande avtalet från år 1983 innebär att återbetalningen av lånet är villkorad av Broströms resultat och likviditet, samt att påtagliga förändringar av rederiets verksamhet berättigar till omförhandling av avtalet.

Broströms påkallade i juli 1989 förhandling med staten med hänvisning till villkoren i 1983 års avtal. Som skäl åberopades dels att bolagets beräknade resultat för åren 1989 och 1990 utgjorde hinder för återbetalning enligt avtalet, dels att Broströms förändrade verksamhetsomfång är en sådan påtagligt förändrad förutsättning som berättigar till omförhandling.

Mot denna bakgrund uppdrog regeringen den 26 oktober 1989 åt regeringsrådet Bertil Voss att företräda staten i överläggningar med Broströms Rederi AB om en revidering av 1983 års avtal. Den 30 januari 1990 har Bertil Voss lämnat ett förslag till överenskommelse och avtal för regeringens och riksdagens prövning.

Föredraganden

Mitt förslag: Regeringen bemyndigas att godkänna ett avtal om förtida inlösen av ett villkorslån till Broströms Rederi AB. Avtalet innebär att Broströms till staten skall betala 145,0 milj. kr., varefter villkorslånet skall anses till fullo återbetalat.

Skälen för mitt förslag: Den svenska linjesjöfarten har genomgått stora förändringar under 1980-talet. Bl. a. träffades den 23 mars 1984 en överenskommelse om åtgärder för rekonstruktion av Broströms och bildande av ett nytt svenskt linjerederi, som skulle vara dotterföretag till Rederi AB Transatlantic. Broströms linjeverksamhet skulle överföras till det nybildade bolaget. Denna utveckling innebär att verksamheten inom Broströms Rederi AB i dag är väsentligt förändrad och därmed också de förhållanden som rådde vid undertecknandet av avtalet mellan staten och Broströms år 1983.

Broströms har den 29 december 1989 återbetalat 85 milj. kr. av villkorslånet.

Vid nu förda förhandlingar mellan staten och Broströms har rätt enighet om att Broströms beräknade resultat för åren 1989 och 1990 får anses hindra återbetalning av villkorslånet i den ordning som föreskrivs i 1983 års avtal. Vidare har det rätt enighet om att det för båda parter lämpligaste är att villkorslånet löses in i förtid med ett belopp som är anpassat till Broströms nu beräknade resultat och likviditet samt till utformningen av återbetalningsvillkoren i 1983 års avtal.

Förslaget till nytt avtal innebär att Broströms skall betala totalt 145 milj. kr. till staten, varefter villkorslånet skall anses till fullo återbetalat. Från denna summa skall dras de 85 milj. kr. som Broströms i december 1989 har inbetalat till staten. Återstående 60 milj. kr. skall betalas in tre månader efter det att avtalet trätt i kraft. Vid försening betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Avtalet träder i kraft när såväl regeringen som Broströms styrelse godkänt avtalet. Broströms styrelse har meddelat att styrelsen godkänt avtalet den 21 februari 1990.

Enligt min mening bör det framlagda förslaget till avtal, på de skäl som redovisats av förhandlingsmannen, godkännas av staten.

Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att bemyndiga regeringen att godkänna det nya avtalet mellan staten och Broströms Rederi AB.

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.